

Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 225 – mei 2022

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen

- [Kabinet wil Belastingplan in voorjaar publiceren](#) 1

Vraag van de maand

- [Interne draagplichtovereenkomst](#) 2

Wetgeving en beleid

- [Voortgang Wet toekomst pensioenen](#) 3
- [Voortgang wetsvoorstel waardeoverdracht en afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente](#) 4
- [Wet pensioenverdeling bij scheiding opnieuw uitgesteld](#) 4
- [Box 3 rechtsherstel en overbruggingswetgeving](#) 5

Jurisprudentie

- [Verhuurinkomsten belast bij verhuur deel eigen woning](#) 7
-

Fiscaal Juridische Signalen

Kabinet wil Belastingplan in voorjaar publiceren

Naar aanleiding van toezeggingen aan de Eerste en Tweede Kamer informeert minister Kaag de Tweede Kamer over verschillende opties voor het begrotingsproces.

[Kamerbrief begrotingsproces minister van Financiën, 13 april 2022](#)

In een advies over de Miljoenennota 2022 heeft de Raad van State drie mogelijke verbeterpunten voor het begrotingsproces opgenomen:

1. meer tijd voor de behandeling van de begroting;
2. meer tijd voor het proces Belastingplan;
3. meer inhoudelijke samenhang in de besluitvorming.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State en vragen uit de Eerste en Tweede Kamer schetst minister Kaag in de Kamerbrief een aantal varianten op het huidige begrotingsproces. De voorkeur van het kabinet gaat uit naar een variant waarin de voorgenomen besluiten die effect hebben op het lopende én volgende jaren, worden gedeeld in de Voorjaarsnota. Daarnaast zal het kabinet in het voorjaar een brief sturen aan de Kamer met de voorgenomen fiscale wijzigingen in het pakket Belastingplan. Daarmee beschikt de Tweede Kamer in plaats van bij Prinsjesdag al in het voorjaar op hoofdlijnen over de informatie inzake de voorgenomen besluitvorming. Er ontstaat zo meer tijd voor het toetsen en beoordelen van de voorgenomen beleidsmaatregelen.

Vraag van de maand

Interne draagplichtovereenkomst

Mijn vriend en ik gaan samen onze eerste woning kopen. Deze kost € 300.000. We sluiten daarvoor een hypotheek. Ik heb zelf nog € 50.000 spaargeld dat ik wil gebruiken voor de aankoop van de woning. Daardoor hoeven we minder te lenen. Maar hoe zit dan nu? We sluiten samen de hypotheek af. Hebben we dan ook elk de helft van de hypotheek?

Als jullie de woning kopen in de eigendomsverhouding 50:50 dan betekent dit dat ieder een aandeel in de woning koopt van € 150.000. Ieder kan dan ook maximaal € 150.000 lenen in box 1 voor deze verwerving. Maar omdat jij eigen geld gebruikt voor de aankoop van de woning kan de maximale hypotheek met dit bedrag worden verlaagd. Deze bedraagt dan dus € 250.000. In jullie verhouding tot de bank zijn jullie beiden hoofdelijk medeschuldenaar voor deze gehele lening. Dat wil zeggen, de bank kan jullie allebei aanspreken voor afspraken uit de overeenkomst, dus ook voor de verschuldigde rente en aflossingen. Maar in jullie onderlinge verhouding kunnen jullie afspraken maken over wie welk aandeel in de lening heeft en wie welke lasten voor de hypotheek draagt. In dit geval ligt het voor de hand om af te spreken dat jouw aandeel in de lening € 100.000 bedraagt en dat van jouw vriend € 150.000. Dus een schuldverhouding van 40:60. Daarnaast zouden jullie over de rentelasten weer iets anders kunnen afspreken. Bijvoorbeeld dat jullie deze dragen naar rato van ieders inkomen. Dit laatste is in samenlevingsovereenkomsten niet ongebruikelijk.

We noemen dit ook wel een interne draagplichtovereenkomst. Het is terug te voeren op [art. 6:10 BW](#). Het is verstandig deze overeenkomst schriftelijk vast te leggen, maar verplicht is dat niet. De afspraak mag ook mondeling – of zelfs stilzwijgend – worden overeengekomen. De afspraak kan ook onderdeel uitmaken van een samenlevingsovereenkomst.

Het is goed te weten dat een interne draagplichtovereenkomst niet altijd werkt. Gehuwden hebben te maken met het huwelijksvermogensrecht. Als je gehuwd bent zonder huwelijkse voorwaarden geldt de wettelijke gemeenschap van goederen (voor 2018 algeheel, sinds 2018 beperkt). Ben je gehuwd op huwelijkse voorwaarden dan gelden die voorwaarden. Je kunt niet het geldend huwelijksgoederen-regime opzij zetten met een interne draagplichtovereenkomst. Als je wilt afwijken, dan zul je hiervoor huwelijkse voorwaarden moeten opstellen, dan wel deze moeten wijzigen. Ditzelfde geldt overigens voor geregistreerde partners.

Het is goed je dit te realiseren als jullie in de toekomst willen trouwen. Als jullie namelijk in de toekomst zouden huwen zónder huwelijkse voorwaarden, dan ontstaat er een beperkte gemeenschap van goederen. Tot deze gemeenschap behoren gemeenschappelijke bezittingen en schulden. De woning en de daarvoor aangegane hypotheek vallen daarmee in de gemeenschap en ieders aandeel tot die onverdeelde gemeenschap bedraagt 50%. De 40:60-verhouding van de schuld wordt dan een 50:50-verhouding. Als jij dat niet wenselijk vindt, moeten jullie huwelijkse voorwaarden maken. Die zouden dan kunnen inhouden dat de schuldverhouding 40:60 blijft.

Wetgeving en beleid

Voortgang Wet toekomst pensioenen

Verslag en Nota van Wijziging Wet toekomst pensioenen verschenen.

[Verslag Wet toekomst pensioenen, vergaderjaar 2021/22 II, 36067, nr. 6](#)

[Nota naar aanleiding van het verslag, vergaderjaar 2021/22 II, 36067, nr. 7](#)

[Nota van Wijziging, vergaderjaar 2021/22 II, 36067, nr. 8](#)

Verslag

Onlangs heeft de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid verslag uitgebracht van haar bevindingen over de Wet toekomst pensioenen. In dit verslag gaat veel aandacht uit naar de wijzigingen in de Pensioenwet. Dat daar de meeste aandacht naar uitgaat, is op zich begrijpelijk. Toch vinden wij het beschamend dat er een totale desinteresse lijkt te zijn voor de fiscale kant van het verhaal. Van de 113 pagina's die het verslag telt, gaan er slechts drie over het fiscale kader. Misschien dat dit onderwerp ook in minder goede handen is bij de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, maar het hoort er nu eenmaal wel bij. En er valt ook voldoende op te merken over de fiscale maatregelen. Zie voor onze samenvatting en ons commentaar op dit wetsvoorstel ook onze Nieuwsbrief Special Wet toekomst pensioenen, nr. 223.

Een korte fiscale impressie uit het verslag:

1. Het woord lijfrente komt in het hele verslag maar één keer voor. En dat terwijl de wijzigingen in het lijfrenteregime zeer ingrijpend mogen worden genoemd. 'Derde pijler' komt slechts vijf keer voor in het verslag.
2. Hoe ziet de pensioenopbouw er uit voor arbeidsongeschikten waarvoor premievrijstelling is verleend? (VVD, p. 67; Omtzigt, p. 69)
3. Kan de vrijwillige pensioenopbouw door zelfstandigen worden omgebogen van een 'opt-in' naar een 'opt-out'? (D66, p. 67)
4. Waarom verdienen nettoregelingen een plaats in het nieuwe pensioenstelsel? (PvdA/GL, p. 68)
5. Waarom lijkt overwogen te worden de FOR af te schaffen? (PvdA/GL, p. 68)
6. Waarom wordt pensioen- en lijfrenteopbouw over het autokostenforfait niet geüniformeerd? (Omtzigt, p.69)

Nota naar aanleiding van het verslag

Op 16 mei is de nota naar aanleiding van het verslag bij het voorstel Wet toekomst pensioenen verschenen. Hierin zijn de antwoorden op de in het verslag gestelde vragen opgenomen. De volgende punten lichten wij hier uit:

- Ad 2: Een wijziging van de maximale fiscale premiegrens door het aanpassingsmechanisme is ook van toepassing op een verzekerde (reeds ingegane) voortgezette pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. De voortgezette pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid wordt hierdoor op dezelfde wijze fiscaal begrensd als de pensioenopbouw van niet arbeidsongeschikte deelnemers.
- Ad 3: In het Pensioenakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijke oplossingsrichtingen die beogen dat meer zelfstandigen pensioen zullen gaan opbouwen. De bepalingen in het wetsvoorstel met betrekking tot experimenteren met pensioen voor zelfstandigen zien daarom op experimenten op basis van vrijwillige deelname.
- Ad 4: Pensioen is primair een arbeidsvoorwaarde. Dat is zo en dat blijft zo. Het is aan sociale partners om te bepalen tot welke inkomensgrens een pensioenvoorziening in de tweede pijler wenselijk wordt gevonden. Dat mag ook een nettopensioen zijn bij een inkomen boven € 114.866 (2022). Deze uitgangspunten zijn niet veranderd door het wetsvoorstel.
- Ad 5: Met het nieuwe pensioenstelsel wordt de derde pijler verruimd waardoor voor ondernemers ruimere mogelijkheden ontstaan voor fiscaal gefaciliteerde opbouw van oudedagsvoorzieningen in de derde pijler. Daarmee neemt het belang van de FOR af. Uit eerdere evaluaties kwam eveneens naar voren dat de FOR relatief hoge administratieve lasten en uitvoeringskosten met zich brengt voor de Belastingdienst. Ook bleek dat de FOR vaak niet wordt gebruikt voor een oudedagsvoorziening maar voor belastinguitstel. De regering zal daarom bezien of de FOR kan worden afgeschaft.

Ad 6: De regering is niet voornemens de tweede en derde pijler te uniformeren op het punt van de bijtelling van de auto van de zaak.

Nota van wijziging

De nota van wijziging brengt voornamelijk een aantal technische en redactionele wijzigingen aan in het voorstel Wet toekomst pensioenen. Op fiscaal gebied ziet de belangrijkste wijziging op het nettopensioen. Ook voor deze nettopensioenregelingen geldt met de wijziging een transitieperiode tot en met uiterlijk 2026. Een nettopensioenregeling hoeft daarmee niet direct per 2023 te voldoen aan het nieuwe fiscale kader. Ook is de wettelijke termijn (bedenktijd) in overlijdenssituaties voor loonstamrechten aangepast. Abusievelijk eindigde die wettelijke termijn op 31 december van het kalenderjaar na overlijden (t+1). Dat moest – in lijn met pensioen en lijfrenten – natuurlijk zijn 31 december van het tweede kalenderjaar na overlijden (t+2). Die omissie is nu rechtgezet.

Voortgang wetsvoorstel waardeoverdracht en afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente

Minister Schouten heeft de nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging ingediend bij het wetsvoorstel in verband met de aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en afkoop klein pensioen en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente.

[Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken 2021/22 II, 36004, nr. 6](#)

[Nota van wijziging, Kamerstukken 2021/22 II, 36004, nr. 7](#)

Op 23 december 2021 is het [wetsvoorstel](#) ingediend in verband met de aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en afkoop klein pensioen en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente. Zie hierover ook Nieuwsbrief FJA nr. 220 (januari 2022). In vergelijking met de [Wet toekomst pensioenen](#) is dit een wetsvoorstel in de marge. Er gaat dan ook niet heel veel aandacht naar uit. Dat zie je terug in de [vragen](#) die er vanuit de Tweede Kamer over gesteld zijn. De vragen gaan onder meer over aantallen, financiële consequenties en de bescherming van de belangen van de deelnemers. In de [Nota van wijziging](#) zijn alleen aanpassingen van redactionele aard opgenomen.

Belang voor de praktijk

Het is onze verwachting dat dit wetsvoorstel zonder al te veel vuurwerk het Staatsblad gaat halen. Meer aandacht zal blijven uitgaan naar de [Wet toekomst pensioenen](#) en het wetsvoorstel dat de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen ([Stb. 2021, 20](#)) gaat aanpassen. Dit laatste wetsvoorstel wordt binnenkort nog ingediend bij de Tweede Kamer. Het ligt op dit moment bij de Raad van State.

Wet pensioenverdeling bij scheiding opnieuw uitgesteld

Minister Schouten geeft in de Kamerbrief bij de aanbidding van het voorstel Wet toekomst pensioenen aan dat zij van plan is om de inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding uit te stellen naar 1 januari 2027.

[Kamerbrief over wetsvoorstel toekomst pensioenen, Ministerie SZW, 30 maart 2022](#)

In de Kamerbrief van 30 maart 2022 licht minister Schouten het voorstel Wet toekomst pensioenen (Wtp) toe. In de nieuwsbrief special nr. 223 van april 2022 hebben we aandacht besteed aan het wetsvoorstel Wtp.

Naast een uitgebreide toelichting op het hoe en waarom van de Wtp kondigt de bewindsvrouw in de [Kamerbrief](#) ook nog aan dat zij van plan is om de inwerkingtredingsdatum van het voorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding uit te stellen naar 1 januari 2027.

Het oorspronkelijke [voorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022](#) is op 16 september 2019 ingediend. De inwerkingtreding werd eerder al uitgesteld naar 1 juli 2022. En nu dus uitstel tot 1 januari 2027. De minister geeft hiervoor twee redenen:

1. Pensioenuitvoerders kunnen hierdoor in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel alvast rekening houden met de aanpassingen die volgen uit het voorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding;
2. Uitstel voorkomt dat pensioenuitvoerders kort na elkaar twee ingrijpende (ICT-)wijzigingen moeten doorvoeren.

Box 3 rechtsherstel en overbruggingswetgeving

Staatssecretaris Van Rij (Fiscaliteit en Belastingdienst) gaat in een brief aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer in op de gemaakte keuzes voor het rechtsherstel en de spoedwetgeving in het kader van box 3.

[Kamerbrief over rechtsherstel en overbruggingswetgeving box 3, 28 april 2022](#)

Rechtsherstel

Het kabinet heeft besloten om het rechtsherstel voor de belastingplichtigen die over de jaren 2017-2020 bezwaar hebben aangetekend uit te voeren volgens de forfaitaire spaarvariant. Dit geldt ook voor alle belastingplichtigen van wie de aanslag nog niet onherroepelijk vaststaat. Dit betreft onder andere belastingplichtigen over de jaren 2021 en 2022. De forfaitaire spaarvariant houdt in dat de Belastingdienst automatisch een nieuwe berekening maakt die aansluit op de werkelijke verdeling van spaargeld en beleggingen. Met andere woorden: de fictieve verdeling vervalt.

Spaargeld wordt belast op basis van de gemiddelde rente op spaargeld in het betreffende belastingjaar. Beleggingen en overige bezittingen worden belast op basis van het meerjarig gemiddelde rendement. Voor schulden gaat de Belastingdienst uit van de gemiddelde rente op hypotheekschulden.

Percentages (forfaitaire) spaarvariant

	2017	2018	2019	2020	2021
Spaargeld	0,25%	0,12%	0,08%	0,04%	0,01%
Schulden	3,43%	3,20%	3,00%	2,74%	2,46%
Beleggingen	5,39%	5,38%	5,59%	5,28%	5,69%

Er is nog geen besluit genomen over rechtsherstel voor belastingplichtigen van wie de aanslag over de belastingjaren 2017-2020 al onherroepelijk vaststond op het moment van het [Kerstarrest](#). Het kabinet wil hierover later dit jaar een besluit nemen.

Overbruggingswetgeving

Voor de belastingjaren 2023 en 2024 dient het kabinet een zelfstandig wetsvoorstel "Overbruggingswet box 3" in dat onderdeel uitmaakt van het pakket Belastingplan 2023. Deze wetgeving vervangt het huidige box 3-stelsel en is gebaseerd op de forfaitaire spaarvariant.

De staatssecretaris zegt toe dat hij binnen afzienbare termijn met de Kamer(s) van gedachten gaat wisselen over een toekomstig stelsel op basis van werkelijk rendement.

Belang voor de praktijk

Aanpassing van het verzamelinkomen als gevolg van rechtsherstel kan invloed hebben op diverse (inkomensafhankelijke) regelingen. Staatssecretaris Van Rij informeert de Tweede Kamer in de [Kamerbrief regelingen waarop het rechtsherstel box 3 effect heeft](#). In de brief geeft hij aan dat rechtsherstel box-3 zal voor veel burgers tot gevolg heeft dat het box 3- inkomen daalt, waardoor ook het verzamelinkomen daalt. Voor regelingen die de omvang van de vergoeding baseren op het verzamelinkomen kan daarmee sprake zijn van een doorwerking. Er is in ieder geval sprake van budgettaire gevolgen bij de volgende regelingen.

Regeling	Uitvoering door
<i>Kinderopvangtoeslag</i>	<i>Directoraat Generaal Toeslagen</i>
<i>Wet Kindgebonden budget</i>	<i>Directoraat Generaal Toeslagen</i>
<i>Zorgtoeslag</i>	<i>Directoraat Generaal Toeslagen</i>
<i>Ouderenkorting</i>	<i>Belastingdienst</i>
<i>Aanvullende beurs</i>	<i>DUO</i>
<i>Tegemoetkoming Wet tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en scholing</i>	<i>DUO</i>
<i>Draagkrachtberekening</i>	<i>DUO</i>
<i>Bijverdiengrens MBO</i>	<i>DUO</i>
<i>Inkomensafhankelijke hogere huurverhoging</i>	<i>Verhuurders</i>
<i>Eigen bijdrage WLZ/WMO</i>	<i>CAK</i>

Er volgt nog een zogenaamde uitvoeringstoets om de effecten van het rechtsherstel op de genoemde en mogelijk andere regelingen gebaseerd op het verzamelinkomen vast te stellen. Regelingen uitgevoerd door het Directoraat Generaal Toeslagen en de Belastingdienst worden automatisch aangepast.

Jurisprudentie

Verhuurinkomsten belast bij verhuur deel eigen woning

Met verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 18 september 2020 oordeelt Hof Amsterdam dat de huurinkomsten uit de verhuur van een deel van de eigen woning belast zijn.

[Hof Amsterdam 19 april 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:1232](#)

In 2017 verhuurt een vrouw een aantal keer haar gehele woning. Daarnaast verhuurt zij ook een aantal keer een deel van haar woning. De inspecteur rekent de huurinkomsten van de verhuur van de hele woning en de huuropbrengsten van een deel van de woning tot haar inkomen. De vrouw is het hier niet mee eens en stelt met een verwijzing naar [art. 3.113 Wet IB 2001](#) dat alleen de huurinkomsten die betrekking hebben op de verhuur van de gehele woning belast zijn.

In de uitspraak van 17 augustus 2020 (kenmerk HAA 19/4084, niet gepubliceerd) oordeelt Rechtbank Noord-Holland dat de tekst van [art. 3.113 Wet IB 2001](#) uitgaat van de tijdelijke verhuur van de gehele woning en niet van een deel van de woning. De inspecteur gaat in beroep.

Op 18 september 2020, kort na de uitspraak van de rechtbank, doet de Hoge Raad uitspraak in het zogenaamde tuinhuisarrest ([ECLI:NL:HR:2020:1448](#)). In deze zaak verhuurt een echtpaar incidenteel hun tuinhuis tijdelijk aan toeristen. Het tuinhuis maakt onderdeel uit van de eigen woning (= aanhorigheid). De vraag is of de verhuurinkomsten nu wel of niet belast zijn. Wie zijn eigen woning tijdelijk verhuurt, moet over 70% van de inkomsten inkomstenbelasting betalen. Deze heffing komt bovenop het eigenwoningforfait. Het was de vraag of de wetbepaling die dit regelt – [art. 3.113 Wet IB 2001](#) – alleen van toepassing is op de verhuur van de *gehele* woning of ook bij verhuur van een *gedeelte* van de woning. De wetbepaling zelf is daar niet duidelijk over, de wetsgeschiedenis evenmin. De Hoge Raad hakt de knoop door: de bepaling is zowel bij gedeeltelijke als bij gehele tijdelijke verhuur van de eigen woning van toepassing.

Het Hof oordeelt dat in het licht van het arrest van de Hoge Raad de uitspraak van de rechtbank niet in stand kan blijven.

Belang voor de praktijk

Tot het arrest van de Hoge Raad was het onduidelijk of [art 3.113 Wet IB 2001](#) alleen van toepassing is op de verhuur van de gehele woning of ook bij verhuur van een gedeelte van de woning.

Omdat het artikel niet spreekt over een gedeeltelijke verhuur van een woning zou je kunnen concluderen dat alleen de opbrengsten van de verhuur van de gehele woning belast zijn.

De Hoge Raad legt de parlementaire geschiedenis echter zo uit dat een dergelijke letterlijke lezing niet in overeenstemming is met de bedoeling van de wetgever. De onderbouwing van de uitspraak is wellicht bescheiden, maar de uitspraak schept wel duidelijkheid.

Als belastingplichtigen (een deel van) hun eigen woning via Airbnb, Booking of een vergelijkbaar platform tijdelijk verhuren en daarbij meer doen dan alleen het afgeven van de huissleutel - denk bijvoorbeeld aan het verzorgen van een welkomstdrankje, ontbijt, schoon linnengoed – is het goed denkbaar dat er sprake is van resultaat uit overige werkzaamheden ([art. 3.90 Wet IB 2001](#)). Merkwaardig genoeg stelt de Belastingdienst nooit dat er sprake is van resultaat uit overige werkzaamheden, maar dat zou ze naar onze mening best – en met succes – kunnen doen.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie

Ferd Beukers
Gerda Lagarde
Maarten van Mierlo
Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

© 2022 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden